

okkum við. Fleiri átøk eru sett í verk. Styrkt er um byrjanar- og lesi-undirvisingina, skeið eru í fakligari lesing og kunningartøkni, og eitt fólkaskúlaráð letur eisini tilmæli um framhaldandi ábøtur.

Føroyar nýta lutfalsliga somu upphæddir til útbúgving sum okkara grannalond. Fyri at styrkja fólkaskúlan, er neyðugt, at vit nýta játtanirnar betur og øðrvísi. Nýggjur kommunubygnaður fer at hava við sær, at til ber at skipa fólkaskúlan í størri eindir, sum er avgerandi fyritreyt fyri, at vit kunnu gagnnýta alt tilfeingið í skúlanum betur.

Ítróttur hevur stóran týðning fyri menningina av okkara ungu og fyri heilsuna hjá okkum tilkomnu. Fremstu ítróttafólkini eru okkara fyrimyndir og umboð úti í heimi. Tí skulu vit framhaldandi stuðla ítróttinum, og latið okkum taka lógvata saman fyri at fáa oyggjaleikurnar aftur til Føroya.

Lógarbroyting er framd, sum gevur ítróttar- og mentanarfelagsskapum, kirkjum og samkomum móguleika fyri at fáa endurrindað MVG-útreiðslur til bygging. Hetta er eitt gott ískoyti, ið tryggjar, at fleiri verkætlanir kunnu gerast veruleiki.

Peningur er settur av til at fyrireika nýtt tjóðleikhús. Stuðul er latin til langhyl í Suðuroy, ítróttarhøll á Sandi og verkætlanina SALT á Drelnesi.

Søvn okkara eru nú samskipað í stovnin Søvn Landsins, sum hýsir einum stórum parti av okkara felags mentanararvi og undirstøðukervinum hjá okkara útbúgvingar- og granskingarstovnum.

Føroyum hava vit bygt upp vælferðartænastur, sum tryggja góðar karmar fyri tilveruni hjá borgarunum. Hóast niðurgangstíðir

hava vit valt at hækka játtanirnar til almanna- og heilsutænastur við góðum 300 mió. kr. síðan 2008.

Seinastu árin hevur verið arbeitt við at dygdarmenna sjúkrahúsvirkið. Nøgðsemiskanning varð gjørd í 2010, og kanningin vísir, at allarflestu sjúklingar lata væl at viðgerðini og tænaðstuni.

Fyrsta krabbameinsætlanin var liðug í 2009. Fleiri av tilmælunum í ætlanini eru sett í verk, og ungar gentur fáa tilboð um ókeypis koppseting fyri lívmóðurrhálskrabba.

Útbyggingin av Landssjúkrahúsinum heldur fram. Farið verður undir at byggja nýggjan psykiatriskan depil, og arbeiðið skal vera liðugt í 2018. Farið er undir samráðingar um at leiga nýtt sjúklingahotell í Keypmannahavn, ið verður bygt til endamálið.

Heilsuførðilig gransking er eitt av kjarnuøkjunum í granskingarpolitikkinum hjá landsstýrinum. Við verkætlanini FarGen verða móguleikarnir fyri ilegugransking kannaðir og marknaðarførdir.

Talgilda heilsuskipanin er sett í verk á øllum trimum sjúkrahúsunum og hjá kommunulæknunum. Hon tryggjar, at virkseimið kann skipast betur og bótir munandi um tænaðstuna. Skipanin er slóðbrótandi og hevur vakt ans úti í heimi.

Teir ellivu sjúkrakassarnir eru umskipaðir í stovnin Heilsutrygd. Nýggj tilskotsskipan til heilivág er komin í gildi, sum merkir, at tey, sum hava størstan tørv á heilivági, fáa mest stuðul. Ein sjúkrakassagrunnur verður stovnstur, sum fer at veita stuðul til átøk innan heilsuøkið.

Vælferð kostar, og skulu vit megna at menna tænaðsturnar, er neyðugt at fremja broytingar í bygnaðum, so vit fáa meira fyri minni.

Sjúkrahúsvirkið verður lagt

undir eina felags leiðslu, so virkseimið á teimum trimum sjúkrahúsunum verður skipað í eini heild.

Farið er undir eina tilgongd at leggja Almannaastovuna og Nærverkið saman. Í dag hava mangir brúkarar uppgávur, ið skulu loysast á báðum støðum. Við at leggja stovnarnar saman ber til at gera málsviðgerðina einfaldari og á tann hátt spara pening.

Kommunulæknaøkið verður í lötuni umskipað. Læknavaktin fevnir nú um alt landið, og stór tøk eru tikin fyri at fáa fleiri kommunulæknar í útbúgving. Við umskipanini verður farið burtur frá ellivu læknadønum til fimm heilsuøki, har kommunulæknarnir verða savnaðir í færri og størri eindir. Aðrir heilsufakligir starvsbólkar verða knýttir at eindunum, so fyrirbyrgjandi viðgerðin av fólki við kroniskum sjúkum verður styrkt, og størri partur av heilsutænastunum verður veittur tættari at borgarunum.

Fyri at varðveita tænaðstøðið í framtíðini skulu vit fígga okkara ellisár á nøktandi hátt. Uppskotið til pensjónsnýskipan verður lagt fram eftir ólavsoðu. Tað hevur við sær, at øll, sum hava móguleika, skulu rinda til egna eftirløn, meðan tað almenna tryggjar tey, ið ikki hava havt móguleika at spara upp til egna pensjón.

Øll hava rætt til eitt gott, virkið og innihaldsrikt lív.

Samfelagið skal ikki bara lofta fólki, tá teimum tørvar hjálp, men eisini fáa tey á fótur aftur. Samfelagið skal eisini veita tilboð, so fólk kunnu endurvinnast mistar førleikar og ognar sær nýggjar.

Nýggj forsorgarlóg verður nú gjørd. Fyrsta stigið, ið snýr seg um hjálparráð, kom í gildi 2010. Í næsta stigi verða skipanirnar endurskoðaðar til tess at tryggja,

at arbeiðsmarknaðurin gerst rúmligari serliga í sambandi við endurbúgving og vard størv. Hetta verður framt við uppskoti um nýggja lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk, sum verður lagt fyri tingið í næstum.

Samfelagið skal ikki staðfesta, hvat borgarin ikki megna, men heldur hjálpa at finna fram til, hvat borgarin er førur fyri. Eins og tú hevur krav uppá hjálp, hevur tú skyldu at taka við tilboðum, sum kunnu hjálpa tær at gerast sjálvbjargin. Tað skal loysa seg at arbeiða.

Vit góðtaka ikki harðskap í heimum og tað, at familjur liva í angist. Menn, ið gera seg inn á konu og børn, skulu hava professionella hjálp. Landsstýrið hevur gjørt eina heildarætlan fyri, hvussu harðskapur í parlagnum kann fyrirbyrgjast og steðgast. Peningur er fingin til vega at seta ætlanina í verk.

Í 2010 varð kanning gjørd av livikoronum hjá fólkapersjónistum. Kanningin vísti, at nýggju av tíggu pensjónistum lata væl at teirra umstøðum. Nú verður gjørd ein nýggj kanning, sum skal vísa, hvussu vit kunnu bota um umstøðurnar hjá teimum, sum ikki hava nóg góð kor.

Á eldraðkinum snýr tað seg um at skapa nøktandi umstøður, áðrenn røktartørvurin tekur seg upp. Við miðvísari venjing hækka livsgóðskan, og fólk klára seg longri sjálvi.

Farið er undir at fyrireika endurvenjing undir Nærverkinum. Málið er, at øll, sum hava tørv á tí, skulu hava móguleika fyri at fáa eitt endurvenjingartilboð.

Klaksvíkar Sjúkrahús hevur fingið játtan til at skipa eina miðstøð fyri endurvenjing, og nýtt ryggambulatorium er sett á stovn.

Stuðul er latin at byggja røktarheim í Klaksvík, Vestmanna, Havn og Vági, og tá hesi eru liðug, er bráðfeingis tørvurin á røktarplássum um at vera nøktaður.

Barnaverndarlógin er endurskoðað, og álit er gjørt um, hvussu økið børn og ung kann skipast í framtíðini. Talið á børnum við serligum tørv, ið eru á stovnum uttanlands, er minkað seinastu árin, men tørvur er enn á fleiri tilboðum í Føroyum. Økið skal samskipast betur, so vit lofta børnunum, áðrenn trupulleikarnir gerast ov stórir.

Løgtingið hevur samtykt verkgagslógir at útvega 40 vardar bústaðir til fólk við serligum tørv. Ein stovnur fyri børn við autismu, Kelduskákið, læt upp í 2010, og økisdepilin í Vági til sálarsjúk verður tikin í nýtslu í heyst. Sjøtul er settur á at byggja nýggjan bygning til fjølbrekað børn, ið skal koma í staðin fyri Reiðrið, og bygningurin verður væntandi liðugur í 2012.

Vit standa fyri stórum avbjóðingum á bústaðarøkinum.

Støðulýsing av øllum bústovnum undir almannaøkinum verður gjørd. Farið er undir eina tilgongd at byggja hóskandi bústaðir heldur enn at umbyggja vanlig sethús til sambyli.

Stórvur er á alternativum bústaðarmóguleikum. Landsstýrið hevur arbeitt við einum bústaðarpakka, og nýggj leigulóg er komin í gildi. Vit mugu tó ásanna, at illa ber til at fáa til vega bústaðir til fólk við lágum inn-tøkum og skerdum førleikum, um bústaðirnir skulu fíggjast eftir marknaðartreytum. Tí verður uppskot lagt fram, sum gevur Húsálansgrunninum móguleika at veita lagalig lán at fíggja alternativa bústaðarbygging.

At keypa hús er eitt stórt tak fyri flest allar familjur, men lítil og ongin brúkaraverja er á hesum marknaði. Uppskot til lóg um brúkaravernd í sambandi við at keypa og selja fastogn er liðugt, og tað verður nú lagt fyri tingið.

Eg nevndi í byrjanini, at nýhugsan og nýskipanir krevjast, um vit skulu lata okkara eftirkomarum eitt samfelag, sum er brynjað til framtíðina.

Eg veit, at broytingar kunnu tykjast órógvandi, men viðhvørt er lötan at taka avgerandi stig, og tann lötan er nú. Ætlaðu nýskipanirnar skulu sjálvandi fremjast við skili, og landsstýrið strembar eftir at røkka so breiðum semjum sum gjørligt.

Stjórnarskipanaruppskotið hevur farna árið elvt til ikki sørt av tvídrátti. Ein nýggj stjórnarskipan skal undir ongum umstøðum broyta ríkisrættarlígu støðu Føroya, men sjálvandi skal hon staðfesta, at Føroya fólk sjálvt ger av sína egna lagnu.

Hetta er mín seinasta ólavsoður sum lögmaður – í hesum valskeiðnum. Vit fara nú undir tað seinasta strekkið, og vit skulu ganga seinastu vakt. Vit vita, hvussu skiftandi fiskiskapur er. Túrar kunnu vera drúgvir, áðrenn fiskur fæst, men tá stundin kemur, stendur ofta á at arbeiða undan. Soleiðis er eisini í politikki.

Stundir koma, tá stór úrslit kunnu røkkast, og stórar broytingar skulu fremjast. Tíðin er búgvin at fremja kommunalu umskipanina og ikki minst at leggja upp fyri vísindaligu tilráðingunum, tá vit áseta árlígu fiskidagarnar.

Eg haldi ikki, at vit eiga at niðurleggja arbeiðið, áðrenn arbeiðstíðin er av tann 19. janúar 2012.

Men um tað vísir seg, at tíðin fer at verða brúkt til partapolitiskan og persónligan lötuvinning, so taki eg avleiðingarnar og skrivi út val.

Valskeiðið er farið at halla, og lötan nærkast, at Føroya fólk skal gera av, hvørji skulu stjórna landinum, og hvørja kós Føroyar skulu halda í framtíðini.

Eg havi ongantið og farið ongantið at ivast í, at vit megna at taka við teimum avbjóðingum, vit hava fyri framman. Vit eiga eitt gott og trygt land at búgva í, og sum tjóð hava vit prógvað okkara dugnasemi og ágrýtni.

Undir øllum framtøkum býr trúgv in á eina bjarta framtíð. Hendan trúgv býr í okkara fólki.

Við hesum ynski eg øllum eina góða ólavsoðu og tingfólkum eina góða tingsetu! Gud signi Føroyar, og Gud signi okkum øll!